

Co jsme psali

Odkud jdeme a kam směřujeme? Cestu pediatrie od minulosti přes přítomnost do budoucnosti naznačí ohlédnutí prostřednictvím vybraných textů, které uveřejnil náš časopis před 75, 50 a 25 lety.

Co psal náš časopis před 75 lety, v roce 1947

Hejlová E. PSYCHICKÝ STAV DĚTÍ NĚKOLIK TÝDNŮ PO OSVOBOZENÍ Z KONCENTRAČNÍCH TÁBORŮ

(...) Zážitky dětí za pobytu v koncentračních táborech nebyly stejné. Ty nejšťastnější žily po celou dobu s rodinou v Terezíně a nikoho z rodiny neztratily. Tak šťastných však bylo pouze 20. Jiné byly od rodičů odloučeny a žily v dětských útulcích v Terezíně, mohly však rodiče navštěvovati. V útulcích žily též děti, jejichž rodiče již nežili, neb byli zavlečeni do jiných koncentračních táborů. Starší děti musely i v Terezíně pracovat pro Němce. (...)

Vyučování bylo zakázáno a jen potají se někdy učily. Výživa, především kvalitativně, byla velmi nedostačující. Nemocnost byla vysoká. Duševně nejzřejměji působil na děti i dospělý stálý strach před odloučením a dalším odtransportováním ostatních členů rodiny. Vždy v určitých intervalech byl sestaven transport, který odvezl jednotlivé členy rodiny do neznáma. Později bylo již známo, že většina těchto lidí, zejména staří, nemocní a děti, hynou v plynových komorách. Děti v Terezíně žily ve stálém strachu, že budou odvezeny samy nebo že půjde do transportu otec nebo matka. (...)

PEDIATRICKÉ LISTY 1947; 2: 113–118.

Co psal náš časopis před 50 lety, v roce 1972

Vítek B. NAŠE ZKUŠENOSTI S RASHKINDOVOU ATRIOSEPTOSTOMIÍ U KOJENCŮ S TRANSPOZICÍ VELKÝCH CÉV

Prvním předpokladem přežití kojenců s pravou transpozicí velkých cév je možnost vzájemného míšení krve v srdci mezi jinak odděleným systémovým a plicním oběhem. Nejhůře jsou na tom novorozenci s intaktním mezisíňovým a mezikomorovým septem, jelikož patentní foramen ovale dovoluje jen minimální pravolevý zkrat, ale znemožňuje levoprávní zkrat, takže se rychle vytváří těžká hypoxie s acidózou a dítě zmrírá již v prvních hodinách nebo dnech po narození. (...)

Rashkindova atrioseptostomie spočívá v protržení předsíňového septa v místě foramen ovale. Cévkou s nenaplněným balónkem lze zavést femorální nebo umbilikální žílou přes dolní dutou žílu, pravou předsíň a patentní foramen ovale do levé předsíně. Po naplnění balónku kontrastní látkou rychlým povytažením cévky protrháme chlopu oválného otvoru, čímž vznikne umělý defekt. Velkou předností atrioseptostomie je její snadné provedení, možnost opakování a malé riziko z poškození nemocného.

Rashkindovu atrioseptostomii používáme od roku 1968. Celkem jsme ji provedli u 14 kojenců ve věku 4–91 dní. Jednou jsme ji opakovali za 40 dní, protože přetrvávala acidóza a dítě neprosplávalo. Je to náš nejmenší pacient s porodní váhou 2100 g. (...)

ČESKOSLOVENSKÁ PEDIATRIE 1972; 27: 500–502.

Co psal náš časopis před 25 lety, v roce 1997

Štarha J, Blatný J, Kršková K, Zdráhalová J. JAK BÝT „BABY FRIENDLY“ (zkušenosti ze studijního pobytu)

V září 1996 jsme se zúčastnili 14denní stáže na dětském oddělení Royal Gwent Hospital ve Velké Británii. Pobyt byl sponzorován nadací Catching Up Trust. Cílem bylo seznámit se s provozem dětského oddělení, které můžeme považovat za příklad tzv. baby friendly čili k dětem přátelského. V krátkém přehledu a s pomocí fotografií chceme upozornit na nejzajímavější poznatky z provozu a na nejkřiklavější rozdíly při srovnání s naší praxí. (...)

Pro lékaře je samozřejmostí civilní oblečení, vždy doplněné vizitkou. Civilní oblečení bylo pro nás snad nejpřekvapivější na jednotkách intenzivní péče pro nezralé novorozence. Důraz je kladen spíše než na oděv na osobní hygienu. Nozokomiální infekty nejsou časté. Charakteristické pro kontakt lékařů s dětmi a rodiči byly „velké vizity“. Začínaly v seminární místnosti, kde se formou diskuse probíraly diagnosticko-terapeutické postupy hospitalizovaných pacientů a až poté následovala návštěva dětí a rodičů na jednotlivých pokojích, kde lékaři již v podstatě jen vysvětlovali a konzultovali s rodiči a dle možnosti i s dětmi daný jednotný postup ošetřování. (...)

ČESKO-SLOVENSKÁ PEDIATRIE 1997; 52: 212–213.